

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 193 (XXXVII) — Nr. 1110

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 2 decembrie 2025

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 607 din 5 noiembrie 2024 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (1) și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a celor cuprinse la nr. crt. 1, 2 și 5-12 din cadrul capitolului II al anexei nr. V la aceeași lege	2-5
Decizia nr. 190 din 8 aprilie 2025 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 434 alin. (1) teza finală și art. 450 alin. (1) din Codul de procedură penală	5-8
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
480. — Ordin al președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar pentru modificarea și completarea Normelor privind supravegherea și controlul îndeplinirii atribuțiilor delegate, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 393/2020	9
481. — Ordin al președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar pentru reînnoirea delegării atribuției privind organizarea examenului de competență profesională	9-10
1.712. — Ordin al ministrului sănătății privind modificarea anexei la Ordinul ministrului sănătății nr. 852/2025 pentru aplicarea în trimestrul II 2025 a prevederilor art. 3 ⁸ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 privind stabilirea unor contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății	10
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 21 din 20 octombrie 2025 (Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii)	11-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 607

din 5 noiembrie 2024

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (1) și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și a celor cuprinse la nr. crt. 1, 2 și 5-12 din cadrul capitolului II al anexei nr. V la aceeași lege

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scânteii	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Fabian Niculae	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Ioan-Sorin-Daniel Chiriazii.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 alin. (1) și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și ale pct. 1, 2 și 5-12 din cadrul capitolului II al anexei nr. V la aceeași lege-cadru, excepție ridicată de Constantin Ionela Luminița și alții în Dosarul nr. 5.583/2/2018 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.368D/2019.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca neîntemeiată, a excepției de neconstituționalitate. Acesta arată că instanța de contencios constituțional s-a mai pronunțat asupra dispozițiilor legale criticate prin Decizia nr. 196 din 7 aprilie 2022.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Sentința civilă nr. 1.860 din 29 mai 2019, pronunțată în Dosarul nr. 5.583/2/2018, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 25 și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și ale pct. 1, 2 și 5-12 din cadrul capitolului II al anexei nr. V la aceeași lege-cadru**, excepție ridicată de Constantin Ionela Luminița și alții într-o cauză având ca obiect soluționarea unei cereri de anulare a unui act administrativ.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorii acesteia susțin, în esență, că dispozițiile legale criticate sunt neconstituționale deoarece limitarea la 30% pe ordonator de credite a sumei sporurilor, compensațiilor, adaosurilor, primelor, premiilor și indemnizațiilor este de natură să creeze discriminări în cadrul aceleiași categorii profesionale, în funcție de structura personalului avut în subordine și drepturile cuvenite acestuia. Astfel, dacă în cadrul a două tribunale există un număr diferit de angajați din categoria personalului contractual sau alte categorii

care nu beneficiază de sporul pentru risc și suprasolicitare neuropsihică de până la 25%, respectiv de un spor pentru păstrarea confidențialității de până la 5%, prevăzute de dispozițiile art. 5 din secțiunea 1 a capitolului VIII din anexa nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017, suma salariilor de bază, a soldelor de funcție/salariilor de funcție, soldelor de grad/salariilor gradului profesional deținut, gradațiilor și a soldelor de comandă/salariilor de comandă, a indemnizațiilor de încadrare și a indemnizațiilor lunare diferă. Ca atare, atingerea pragului de 30% din suma acestora se realizează diferit în cadrul instituțiilor de același grad, iar plafonarea sporurilor personalului auxiliar de specialitate va fi, de asemenea, diferită.

6. Contrar principiului egalității în drepturi, textele de lege nu asigură salarii de bază egale pentru muncă cu valoare egală și creează inechități sociale. Astfel, spre deosebire de celelalte categorii profesionale vizate de legea-cadru, ale căror salarii au crescut, în cazul personalului auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor și parchetelor salariul s-a diminuat. Personalul auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor și parchetelor are cel mai mic salariu de bază și cel mai mic coeficient în raport cu celelalte categorii profesionale din aceeași familie ocupațională. De asemenea, diferența salarială și de coeficient dintre prima funcție din tabel (prim-grefier, grefier-șef secție, grefier-șef, grefier-șef cabinet, director departament informatic) și funcțiile de execuție este mai mare decât la alte categorii profesionale, raportul fiind de 1 la 9.

7. Mai mult decât atât, din cuprinsul art. 25 din Legea-cadru nr. 153/2017 se constată crearea unei diferențe între instituțiile din sistemul sanitar și de asistență socială și cele din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională față de restul personalului din sectorul bugetar plătit din bugetul general consolidat al statului, fiind încălcat principiul nediscriminării sau al egalității.

8. De altfel, dispozițiile legale criticate sunt lipsite de sens și, practic, anulează voința legiuitorului și rațiunea esențială a edictării actului normativ respectiv, astfel cum sunt precizate în expunerea de motive la Legea-cadru nr. 153/2017, respectiv aceea de a egaliza veniturile personalului bugetar cu aceeași/ același funcție, grad/treaptă, aceeași gradație, vechime în funcție sau în specialitate, prin raportare la nivelul maxim, și de a elimina inechitățile existente.

9. Mai mult, reducerea coeficienților prin raportare la Legea-cadru nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice afectează dreptul dobândit în temeiul actului normativ menționat. Chiar dacă drepturile salariale nu sunt drepturi reale, cum este dreptul la proprietate, ci drepturi de creanță, în privința apărării lor, în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului acestea sunt asimilate unor bunuri, statuându-se că noțiunile de „bun” și „proprietate” au un sens care „nu este limitat la dreptul de proprietate asupra bunurilor corporale, ci cuprinde și alte drepturi și interese patrimoniale”.

10. De asemenea, plafonarea sporurilor încalcă hotărârile judecătorești prin care acestea au fost recunoscute. Hotărârea judecătorească reprezintă un act de aplicare a legii pentru soluționarea unui conflict de drepturi sau interese, constituind un mijloc eficient de restabilire a ordinii de drept democratice și de eficientizare a normelor de drept substanțial. Datorită acestui fapt, hotărârea judecătorească — desemnând tocmai rezultatul activității judiciare — reprezintă, fără îndoială, cel mai important act al justiției. A lipsi o hotărâre definitivă și irevocabilă de caracterul ei executoriu reprezintă o încălcare a ordinii juridice a statului de drept și o obstrucționare a bunei funcționări a justiției.

11. Autorii excepției invocă și încălcarea art. 41 alin. (1) și (2) din Constituție, sens în care fac referire la importanța socială a muncii personalului auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor și parchetelor, astfel cum rezultă din art. 2, 59 și 77 din Legea nr. 567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice.

12. Invocând Decizia Curții Constituționale nr. 279 din 23 aprilie 2015, autorii excepției susțin că sunt încălcate și prevederile art. 53 din Constituție, deoarece dispozițiile legale criticate nu sunt nici proporționale, nici rezonabile și nici nu vizează protejarea unor drepturi și interese colective, superioare, astfel încât nu se justifică sub aspectul condițiilor prevăzute de norma constituțională invocată.

13. **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal**, contrar dispozițiilor art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

14. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

15. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

16. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

17. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, potrivit actului de sesizare, îl reprezintă prevederile art. 25 și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și ale pct. 1 și 2 și 5-12 din cadrul capitolului II al anexei nr. V la aceeași lege-cadru. Din analiza excepției de neconstituționalitate reiese că, în realitate, obiectul acesteia îl reprezintă dispozițiile art. 25 alin. (1) și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 492 din 28 iunie 2017, precum și a celor cuprinse la nr. crt. 1, 2 și 5-12 din cadrul capitolului II al anexei nr. V la aceeași lege-cadru.

18. Dispozițiile legale criticate punctual au următorul conținut:

— Art. 25 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017: „*Suma sporurilor, compensațiilor, adaosurilor, primelor, premiilor și indemnizațiilor, inclusiv cele pentru hrană și vacanță, acordate*

cumulat pe total buget pentru fiecare ordonator de credite nu poate depăși 30% din suma salariilor de bază, a soldelor de funcție/salariilor de funcție, soldelor de grad/salariilor gradului profesional deținut, gradațiilor și a soldelor de comandă/salariilor de comandă, a indemnizațiilor de încadrare și a indemnizațiilor lunare, după caz.”

— Art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017: „*În situația în care, începând cu 1 ianuarie 2018, salariile de bază, soldele de funcție/salariile de funcție, indemnizațiile de încadrare sunt mai mari decât cele stabilite potrivit prezentei legi pentru anul 2022 sau devin ulterior mai mari ca urmare a majorărilor salariale reglementate, se acordă cele stabilite pentru anul 2022.*”

19. Prevederile cuprinse la nr. crt. 1, 2 și 5-12 din capitolul II al anexei nr. V la Legea-cadru nr. 153/2017 instituie valoarea salariului de bază și coeficientul, în raport cu vechimea în funcție și nivelul studiilor, pentru funcții specifice personalului auxiliar din cadrul instanțelor și parchetelor (grefieri).

20. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, dispozițiile legale criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 16 — *Egalitatea în fața legii*, în art. 41 alin. (1) și (2) privind dreptul la muncă, în art. 53 — *Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*, în art. 124 — *Înfăptuirea justiției* și în art. 126 — *Instanțele judecătorești*.

21. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că s-a mai pronunțat asupra prevederilor legale criticate, prin raportare la critici similare.

22. Astfel, referitor la dispozițiile art. 25 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017, Curtea reține că acestea au mai format obiect al controlului de constituționalitate, exercitat prin prisma unor critici similare celor formulate în prezenta cauză (spre exemplu, Decizia nr. 759 din 22 octombrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 86 din 27 ianuarie 2021, Decizia nr. 575 din 16 septembrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1157 din 6 decembrie 2021, sau Decizia nr. 433 din 11 iulie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 979 din 27 octombrie 2023).

23. Curtea a reținut că limitarea sporurilor, compensațiilor, adaosurilor, primelor, premiilor și indemnizațiilor și a altor drepturi, prevăzute de dispozițiile legale criticate, nu echivalează cu diminuarea salariului de bază. Astfel, cum a statuat Curtea Constituțională în jurisprudența sa, statul are deplina legitimitate constituțională de a acorda sporuri, stimulente, premii, adaosuri la salariul de bază personalului plătit din fonduri publice, în funcție de veniturile bugetare pe care le realizează. Acestea nu sunt drepturi fundamentale, ci drepturi salariale suplimentare.

24. Curtea a precizat că regula limitării sporurilor la un anumit quantum reprezintă opțiunea legiuitorului, exprimată în limitele prevăzute de Constituție și destinată a fi aplicată în mod nediferențiat întregului personal plătit din fonduri publice, fără privilegii și fără discriminări.

25. Curtea a subliniat că la stabilirea nivelului veniturilor salariale trebuie avute în vedere prevederile art. 3 alin. (1) din Legea-cadru nr. 153/2017, potrivit căroră „*Gestionarea sistemului de salarizare a personalului din instituțiile și autoritățile publice se asigură de fiecare ordonator de credite*”, și ale art. 3 alin. (4) din același act normativ, potrivit căroră „*Ordonatorii de credite au obligația să stabilească salariile de bază/soldele de funcție/salariile de funcție/soldele de grad/salariile gradului profesional deținut, gradațiile, soldele de comandă/salariile de comandă, indemnizațiile de încadrare/indemnizațiile lunare, sporurile, alte drepturi salariale în bani și în natură prevăzute de lege, (...) astfel încât să se încadreze în sumele aprobate cu această destinație în bugetul propriu.*” Totodată, în viziunea

legiuitorului, sporurile nu au întotdeauna un quantum fix, ci variabil, fiind stabilite de lege prin raportare la o limită maximă. În acest sens, art. 24 din Legea-cadru nr. 153/2017 stabilește că „*limita maximă a sporurilor, compensațiilor, indemnizațiilor, adaosurilor, majorărilor, primelor, premiilor și a altor elemente ale venitului salarial specific fiecărui domeniu de activitate este prevăzută în prezenta lege și în anexele nr. I-VIII*”. Ca atare, Curtea a constatat că stabilirea quantumului concret al sporurilor și al venitului lunar se realizează de către fiecare ordonator de credite, în limitele stabilite de lege, astfel încât să se încadreze în sumele aprobate cu această destinație în bugetul propriu. O asemenea soluție legislativă ține de dreptul exclusiv al legiuitorului în materia salarizării personalului plătit din fonduri publice, fără a fi contrară art. 4 și 16 din Constituție și nici art. 1 din Protocolul nr. 12 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale referitor la interzicerea generală a discriminării.

26. În ceea ce privește critica de neconstituționalitate a prevederilor art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017, prin Decizia nr. 617 din 5 octombrie 2021, precitată, și Decizia nr. 196 din 7 aprilie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 739 din 22 iulie 2022, Curtea a reținut că stabilirea unei limite a quantumului salariului de bază, soldelor de funcție/salariilor de funcție, indemnizațiilor de încadrare care sunt mai mari decât cele stabilite, potrivit acestui act normativ, la nivelul prevăzut de lege pentru anul 2022, are un caracter tehnic, fără a dispune cu privire la reducerea salariilor de bază ale personalului plătit din fonduri publice. Integrate regulilor privind aplicarea etapizată a legii, prevederile legale criticate vizează reglarea în timp a disfuncționalităților existente în domeniul salarizării personalului plătit din fonduri publice, prin limitarea creșterilor salariale la un nivel stabilit prin lege. O asemenea soluție legislativă este circumscrisă scopului urmărit de legiuitor, astfel cum acesta este enunțat în expunerea de motive a Legii-cadru nr. 153/2017, și anume acela de „eliminarea disfuncționalităților salariale existente în sistemul public de salarizare”, și vizează, în ansamblu, toate categoriile de personal plătit din fonduri publice.

27. Curtea a statuat că prevederile legale criticate, prin conținutul lor normativ, nu pun în discuție o restrângere a exercițiului dreptului fundamental la salariu, în sensul art. 53 din Constituție, ci vizează o redimensionare a politicii salariale în cazul personalului plătit din fonduri publice, aspect care se înscrie în marja de apreciere a legiuitorului.

28. Curtea a mai observat că, pe fondul prevederilor legale anterioare privind salarizarea personalului bugetar, reglementarea salarizării personalului plătit din fonduri publice prin Legea-cadru nr. 153/2017 apare ca un proces complex, care, în mod necesar, presupune, în timp, o serie de corecții și corelări cu ansamblul actelor normative care fac parte din fondul activ al legislației, aspecte ce sunt de competența autorității legiuitoare.

29. De asemenea, prin Decizia nr. 617 din 5 octombrie 2021, precitată, paragrafele 20-26, Curtea a analizat dispozițiile cuprinse la nr. crt. 1-12 din capitolul II „Salarii de bază pentru personalul auxiliar de specialitate din cadrul instanțelor și parchetelor” din anexa nr. V „Familia ocupațională de funcții bugetare «Justiție» și Curtea Constituțională” la Legea-cadru nr. 153/2017, constatând că sunt constituționale. Curtea a reținut că stabilirea anumitor valori ale salariului de bază și ale coeficienților pentru funcțiile specifice personalului auxiliar din cadrul instanțelor și parchetelor reprezintă opțiunea legiuitorului, manifestată în marja sa de apreciere, permisă de dispozițiile constituționale ale art. 16 privind egalitatea în drepturi. În acest sens, a amintit cele reținute prin Decizia nr. 108 din 14 februarie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 212 din 8 martie 2006, și prin Decizia nr. 408 din 13 iunie 2017,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 848 din 26 octombrie 2017, paragraful 19, în care a statuat că este dreptul și obligația autorității legiuitoare să elaboreze măsuri de politică legislativă în domeniul salarizării personalului plătit din fonduri publice, în concordanță cu condițiile economice și sociale existente la un moment dat. De asemenea, Curtea a arătat că în același sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, potrivit căreia statele se bucură de o largă marjă de apreciere pentru a determina oportunitatea și intensitatea politicilor lor în domeniul sumelor care urmează a fi plătite angajaților lor din bugetul de stat, și anume Hotărârea din 8 noiembrie 2005, pronunțată în Cauza *Kechko împotriva Ucrainei*, paragraful 23, Hotărârea din 8 decembrie 2009, pronunțată în Cauza *Wieczorek împotriva Poloniei*, paragraful 59, și Hotărârea din 2 februarie 2010, pronunțată în Cauza *Aizpurua Ortiz și alții împotriva Spaniei*, paragraful 57.

30. Referitor la critica de neconstituționalitate vizând instituirea unei discriminări între personalul auxiliar din instanțe și parchete și alte categorii de personal plătit din fonduri publice, Curtea a reținut că este dreptul exclusiv al legiuitorului să facă diferențierea corespunzătoare la stabilirea drepturilor salariale. Atribuțiile, competențele, sarcinile specifice, responsabilitățile și importanța activității desfășurate pot fi diferite chiar și pentru personalul care este încadrat pe funcții similare, la diferite autorități sau instituții publice. Art. 16 din Constituție vizează egalitatea în drepturi între cetățeni în ceea ce privește recunoașterea în favoarea acestora a unor drepturi și libertăți fundamentale, nu și identitatea de tratament juridic în aplicarea unor măsuri, indiferent de natura lor. În felul acesta se justifică nu numai admisibilitatea unui regim juridic diferit față de anumite categorii profesionale, ci și necesitatea lui. În sensul celor arătate, a fost invocată Decizia nr. 53 din 19 februarie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 3 aprilie 2002.

31. În ceea ce privește invocarea încălcării dispozițiilor art. 41 și 53 din Constituție, Curtea a precizat că stabilirea principiilor și a condițiilor concrete de acordare a drepturilor salariale personalului plătit din fonduri publice nu înseamnă restrângerea exercițiului unor drepturi fundamentale. Constituția prevede la art. 41 alin. (2), printre drepturile salariale la protecția socială a muncii, „*instituirea unui salariu minim brut pe țară*”, fără să dispună cu privire la quantumul acestuia. De asemenea, acest text constituțional nu se opune competenței legiuitorului de a reforma sistemul de salarizare, de a reaseza coeficienții sau salariile de bază ale personalului plătit din fonduri publice, inclusiv ale personalului auxiliar din instanțe și parchete.

32. Prin urmare, întrucât în cauză nu s-a constatat restrângerea exercițiului unui drept fundamental, în sensul art. 53 din Constituție, Curtea a precizat că aceste dispoziții constituționale nu au relevanță în soluționarea excepției de neconstituționalitate.

33. Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să schimbe jurisprudența Curții Constituționale, atât soluția, cât și considerentele cuprinse în deciziile menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

34. Referitor la presupusa încălcare a dispozițiilor constituționale ale art. 124 privind înfăptuirea justiției și a art. 126 privind instanțele judecătorești, Curtea constată că acestea nu au incidență în cauză, prevederile legale criticate referindu-se la alte aspecte decât valorificarea drepturilor în justiție. De altfel, Legea-cadru nr. 153/2017 a modificat cadrul legal precedent în care era posibil să fi fost recunoscute diverse drepturi bănești, dar care au avut în vedere alte dispoziții legale decât cele criticate în speță.

35. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Constantin Ionela Luminița și alții în Dosarul nr. 5.583/2/2018 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 25 alin. (1) și ale art. 38 alin. (6) din Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, precum și cele cuprinse la nr. crt. 1, 2 și 5-12 din cadrul capitolului II al anexei nr. V la aceeași lege-cadru sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 5 noiembrie 2024.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

pentru **MARIAN ENACHE**,

în temeiul art. 426 alin. (4) din Codul de procedură civilă

coroborat cu art. 14 din Legea nr. 47/1992

privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale,

semnează

ELENA-SIMINA TĂNĂSESCU

Magistrat-asistent,

Fabian Niculae

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 190

din 8 aprilie 2025

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 434 alin. (1) teza finală
și art. 450 alin. (1) din Codul de procedură penală**

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantei Ministerului Public, procuror
Nicoleta-Ecaterina Eucarie.

1. Pe rol se află soluținarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 434 alin. (1) teza finală și art. 450 alin. (1) din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Ghaziri Rami în Dosarul nr. 2.476/1/2020/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.387D/2020.

2. La apelul nominal se constată lipsa autorului excepției. În ceea ce privește procedura de înștiințare, magistratul-asistent referă asupra faptului că autorul excepției a fost citat în străinătate, potrivit citativului trimis de către instanța judecătorească, fără ca la dosarul Curții Constituționale să fie

primită dovada îndeplinirii procedurii de citare cu acesta. Magistratul-asistent arată că, în acest context, a fost dispusă citarea autorului excepției de neconstituționalitate prin afișare la ușa instanței de contencios constituțional și pe portalul acesteia.

3. Președintele Curții pune în discuție problema citării autorului excepției. Reprezentanta Ministerului Public, invocând dispozițiile art. 14 din Legea nr. 47/1992 și dispozițiile Codului de procedură civilă, apreciază că citarea autorului excepției este legal îndeplinită.

4. Curtea, având în vedere cele anterior menționate și observând dispozițiile art. 155 alin. (1) pct. 13, art. 156 și 167 din Codul de procedură civilă, pe cele ale art. 14 din Legea nr. 47/1992 și pe cele ale art. 11 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, constată că, în cazul în care autorul excepției are domiciliul în străinătate, acesta trebuie să își aleagă un domiciliu în România, unde Curtea Constituțională urmează să facă toate comunicările privind soluținarea excepției de neconstituționalitate. În caz contrar, citarea acestuia se va realiza la adresa din străinătate, iar în ipoteza în care se constată că citarea nu este legal îndeplinită se va proceda la refacerea acesteia prin afișare la ușa instanței de contencios constituțional și pe portalul acesteia.

5. Având în vedere aceste aspecte, Curtea constată că citarea autorului excepției de neconstituționalitate a fost realizată

cu respectarea prevederilor legale antereferite, citarea în prezenta cauză fiind legal îndeplinită.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantei Ministerului Public, care solicită respingerea, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 450 alin. (1) din Codul de procedură penală, acestea neavând legătură cu soluționarea cauzei. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 434 alin. (1) din Codul de procedură penală, solicită respingerea acesteia ca neîntemeiată. În acest sens, invocă Decizia nr. 498 din 13 iulie 2021.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

7. Prin Încheierea din 24 noiembrie 2020, pronunțată în Dosarul nr. 2.476/1/2020/a1, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 434 alin. (1) teza finală și art. 450 alin. (1) din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Ghaziri Rami într-o cauză ce are ca obiect soluționarea unei cereri de recurs în casație.

8. În **motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul acesteia susține că în cazul casării cu trimitere instanța judecătorească care va soluționa cauza în apel sau în fond, după caz, este ținută de problemele de drept dezlegate prin hotărârea dată în recursul în casație. Arată că pot exista erori ce aparțin instanței de recurs și, în această situație, contrar propriei convingeri și legii, instanța de rejudicare va da o soluție nelegală. În continuare, apreciază că dispozițiile criticate sunt neconstituționale, deoarece exceptează de la atacarea cu recurs în casație deciziile prin care s-a dispus rejudicarea cauzelor. Or, accesul liber la justiție presupune posibilitatea neîngrădită a celor interesați să apeleze la o instanță de judecată care să se bucure de jurisdicție deplină, adică o instanță care are libertatea să analizeze cauza atât în ceea ce privește aspectele de fapt, cât și cele de drept, cu asigurarea posibilității neîngrădite ca partea interesată să se prevaleze de toate garanțiile specifice unui proces echitabil. Așa fiind, pentru ca dreptul de acces la o instanță să fie respectat, trebuie ca instanța să se bucure de jurisdicție deplină, fapt ce nu este permis în cazul instanței de rejudicare.

9. De asemenea, susține că dispozițiile art. 434 alin. (1) teza finală din Codul de procedură penală exclud posibilitatea controlului judiciar în cazul deciziilor prin care s-a dispus rejudicarea cauzelor, respectiv a constatării erorilor în aplicarea legii și înlăturarea acestora. Norma legală a cărei neconstituționalitate se cere a fi constatată nu satisface exigența supremației Constituției, ca principiu de la care nu se poate deroga și nu există excepții.

10. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 434 alin. (1) teza finală din Codul de procedură penală este neîntemeiată. Arată că recursul în casație este o cale extraordinară de atac, prin intermediul căreia este analizată conformitatea hotărârilor definitive cu regulile de drept prin raportare la cazurile de casare expres și limitativ prevăzute de lege, care vizează exclusiv legalitatea hotărârii prin care se statuează asupra vinovăției persoanei acuzate, astfel încât să se evite o încălcare a legii care să afecteze legalitatea soluționării definitive a raportului juridic penal de conflict. Limitarea sferei hotărârilor împotriva cărora se poate exercita recursul în casație nu vine în contradicție cu dispozițiile constituționale și cu cele ale Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, deoarece hotărârile prin care se reia ciclul procesual (trimiterea spre rejudicarea cauzei) nu dau o dezlegare

a raportului juridic penal de conflict care să pună problema conformității cu legea a elementului acestuia (existență, efecte, consecințe în planul pedepselor). Deciziile prin care s-a dispus rejudicarea cauzei nu conțin o soluționare a fondului cauzei ca raport juridic de drept penal substanțial. Rejudicarea cauzei presupune reanalizarea tuturor aspectelor cauzei, atât cele de fapt, cât și cele de drept, urmată de pronunțarea unei soluții de achitare sau condamnare.

11. Prin reconfigurarea sistemului căilor de atac, recursul în casație a devenit o cale extraordinară de atac, exercitată doar în cazuri excepționale și numai pentru motive de nelegalitate a elementelor ce caracterizează un raport penal de conflict soluționat în mod definitiv. Față de specificul acestei căi extraordinare de atac, legea impune condiții stricte cu privire la termenul de declarare, la cuprinsul cererii de recurs în casație, la titularii căii de atac, la hotărârile ce pot fi atacate pe calea recursului în casație, precum și la cele care nu sunt supuse acestei căi extraordinare de atac, în scopul asigurării unei rigori și discipline procesuale și al evitării introducerii, în mod abuziv, a unor recursuri care nu se încadrează în motivele prevăzute de lege. Accesul liber la justiție, consacrat de art. 21 din Constituție, semnifică faptul că orice persoană poate sesiza instanțele judecătorești în cazul în care consideră că drepturile, libertățile sau interesele sale legitime au fost încălcate, iar nu faptul că acest acces nu poate fi supus niciunei condiționări, competența de a stabili reguli de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești revenind legiuitorului. Pentru ca dreptul de acces la o instanță să fie respectat, trebuie ca instanța în fața căreia este adusă cauza să se bucure de jurisdicție deplină, adică instanța trebuie să fie competentă să analizeze atât aspectele de fapt, cât și cele de drept ale cauzei. Dreptul la un recurs efectiv, garantat de Convenție, nu se confundă cu dreptul de a exercita o cale de atac. Așadar, pe calea recursului în casație se asigură verificarea legalității — prin raportare la cazurile de casare expres și limitativ prevăzute de lege — a unor hotărâri penale definitive prin care s-a soluționat fondul cauzelor, ca garanție a respectării principiului consacrat de prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, fără a se aduce vreo atingere dreptului de acces liber la justiție, prevăzut de dispozițiile art. 21 din Legea fundamentală.

12. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 450 alin. (1) din Codul de procedură penală, instanța judecătorească arată că acest text de lege este aplicabil doar în situația în care rejudicarea cauzei este dispusă de instanța de casație. Apreciază că rejudicarea cauzei presupune reanalizarea tuturor aspectelor cauzei, atât cele de fapt, cât și cele de drept, iar în urma acestei analize instanța pronunță o soluție care poate fi una de achitare, condamnare sau încetare a procesului penal. Prin enumerarea limitativă a hotărârilor care pot fi atacate cu recurs în casație, legiuitorul nu a intenționat să îngreuească accesul liber la justiție și nici dreptul la un recurs efectiv, fiind vorba despre o cale de atac exercitată numai împotriva unor hotărâri definitive, după parcurgerea etapei judecătorești în primă instanță și în apel.

13. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

14. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

15. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

16. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă dispozițiile art. 434 alin. (1) teza finală și art. 450 alin. (1) din Codul de procedură penală, cu următorul conținut:

— Art. 434 alin. (1) teza finală: „*Pot fi atacate cu recurs în casație deciziile pronunțate de curțile de apel și de Înalta Curte de Casație și Justiție, ca instanțe de apel, cu excepția deciziilor prin care s-a dispus rejudecarea cauzelor.*”;

— Art. 450 alin. (1): „*Instanța de rejudecare trebuie să se conformeze hotărârii instanței de recurs în casație, în măsura în care situația de fapt rămâne cea avută în vedere la admiterea recursului în casație.*”

17. Autorul excepției susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 1 alin. (5) referitor la cerințele de calitate a legii, art. 16 alin. (1) referitor la egalitatea în drepturi și art. 21 referitor la accesul liber la justiție. De asemenea, sunt invocate prevederile art. 8 din Declarația Universală a Drepturilor Omului referitoare la dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor juridice naționale competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale și art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale referitor la dreptul la un proces echitabil.

18. Examinând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 434 alin. (1) teza finală din Codul de procedură penală, Curtea constată că, prin Decizia nr. 498 din 13 iulie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 5 din 3 ianuarie 2022, paragrafele 14-18, a reținut că, potrivit noului Cod de procedură penală, recursul a devenit o cale extraordinară de atac, denumită recurs în casație, ce are ca scop controlul legalității hotărârilor judecătorești definitive, soluționarea recursului în casație fiind de competența Înaltei Curți de Casație și Justiție. Spre deosebire de contestația în anulare, care vizează îndreptarea erorilor de procedură, finalitatea recursului în casație este aceea de a înlătura erorile de drept comise prin deciziile pronunțate de curțile de apel și de Înalta Curte de Casație și Justiție, ca instanțe de apel, prin raportare la cazuri de casare expres și limitativ prevăzute de lege.

19. Curtea a observat că pot face obiectul căii extraordinare de atac a recursului în casație numai hotărârile penale definitive. Prevederile de lege criticate exceptează de la recursul în casație deciziile pronunțate de curțile de apel și de Înalta Curte de Casație și Justiție — ca instanțe de apel — prin care s-a dispus rejudecarea cauzelor, ceea ce înseamnă că pot fi atacate cu recurs în casație numai hotărâri definitive prin care s-a soluționat fondul cauzelor. Potrivit soluțiilor de la judecata recursului în casație prevăzute de dispozițiile art. 448 din Codul de procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție, admitând recursul în casație, casează hotărârea atacată și, după caz, în funcție de motivul invocat, desființează și hotărârea primei instanțe, dacă se constată aceleași încălcări de lege ca în decizia recurată, sau poate dispune rejudecarea de către instanța competentă material sau după calitatea persoanei, fiind evident că, și în această din urmă situație, sentința dată cu încălcarea normelor

privind competența după materie sau după calitatea persoanei este desființată în recurs.

20. Așa fiind, Curtea a constatat că pe calea recursului în casație se asigură verificarea legalității — prin raportare la cazurile de casare expres și limitativ prevăzute de lege — a unor hotărâri penale definitive prin care s-a soluționat fondul cauzelor, ca garanție a respectării principiului legalității consacrat de prevederile art. 1 alin. (5) din Constituție, fără a se aduce vreo atingere principiului accesului liber la justiție, prevăzut de dispozițiile art. 21 din Legea fundamentală. Așa cum a statuat Curtea în jurisprudența sa, accesul liber la justiție presupune accesul la mijloacele procedurale prin care justiția se înfăptuiește. Regulile de desfășurare a procesului în fața instanțelor judecătorești sunt de competența exclusivă a legiuitorului, așa cum rezultă din prevederile art. 126 alin. (2) din Constituție — potrivit căruia „*Competența instanțelor judecătorești și procedura de judecată sunt prevăzute numai prin lege*” — și din cele ale art. 129 din Legea fundamentală, conform cărora, „*Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii*”. Astfel, accesul liber la justiție presupune posibilitatea neîngrădită a celor interesați de a utiliza aceste proceduri în formele și în modalitățile instituite de lege, cu respectarea regulii consacrate de art. 21 alin. (2) din Constituție, potrivit căreia nicio lege nu poate îngredi accesul la justiție, ceea ce semnifică faptul că legiuitorul nu poate exclude de la exercițiul drepturilor procesuale pe care le-a instituit nicio categorie sau niciun grup social (Decizia Plenumului Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 69 din 16 martie 1994, Decizia nr. 540 din 12 iulie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 841 din 24 octombrie 2016, paragraful 22, Decizia nr. 2 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 324 din 5 mai 2017, paragraful 24, și Decizia nr. 18 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 312 din 2 mai 2017, paragraful 24). Așa fiind, Curtea a reținut că dispozițiile art. 434 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură penală nu încalcă nici prevederile art. 6 și 13 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

21. De asemenea, referitor la exceptarea, prin dispozițiile art. 434 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură penală, de la posibilitatea folosirii căii extraordinare de atac a recursului în casație a deciziilor — pronunțate de curțile de apel și de Înalta Curte de Casație și Justiție, ca instanțe de apel — prin care s-a dispus rejudecarea cauzelor, Curtea a constatat că soluția legislativă criticată este pe deplin justificată de natura instituției recursului în casație, aceea de cale extraordinară de atac, având în vedere că o astfel de cale de atac se poate exercita numai împotriva unei hotărâri prin care o instanță de judecată a statuat în mod definitiv cu privire la un proces penal. Or, în cazul deciziilor pronunțate de curțile de apel și de Înalta Curte de Casație și Justiție, ca instanțe de apel, prin care s-a dispus rejudecarea cauzelor, litigiul penal nu a fost definitiv judecat și, prin urmare, nu poate fi recunoscută o cale extraordinară de atac.

22. Curtea a apreciat că textul de lege criticat nu încalcă principiul statului de drept și cerințele de claritate și previzibilitate a legii impuse de prevederile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, dispozițiile art. 434 alin. (1) teza a doua din Codul de procedură penală având o formulare clară și previzibilă, care nu aduce nicio atingere accesului liber la justiție și dreptului la un proces

echitabil, consacrate de prevederile art. 21 alin. (1)-(3) din Legea fundamentală.

23. În ceea ce privește excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 450 alin. (1) din Codul de procedură penală, instanța de contencios constituțional a analizat anterior problematica limitelor judecării cauzei după admiterea recursului în casație, prin Decizia nr. 561 din 6 iulie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 691 din 11 august 2006, și Decizia nr. 174 din 2 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 167 din 16 martie 2010.

24. Curtea a statuat că prevederile art. 124 alin. (3) din Constituție consacră principiul independenței judecătorilor și supunerii lor numai legii. Acest principiu inerent separației puterilor în stat asigură judecătorilor libertatea de a soluționa, numai pe baza legii, cazurile cu care sunt învestiți și totodată el are semnificația faptului că judecătorii nu pot fi supuși niciunei ingerințe din partea celorlalte autorități publice. În ceea ce privește controlul judiciar ce se exercită de către instanțele care soluționează căile de atac asupra instanțelor care au pronunțat hotărârile atacate, Curtea a reținut că acest control nu reprezintă o limitare a independenței judecătorilor, deoarece el este întotdeauna posterior și nu are, în consecință, cum să îi influențeze pe judecătorii care au pronunțat hotărârile supuse controlului.

25. Curtea a reținut că îndrumările date de instanța de recurs sunt obligatorii pentru judecătorii fondului, numai în privința rezolvărilor de drept, precum și în privința necesității administrării unor probe. Aceste îndrumări sunt date în cadrul activității cu caracter jurisdicțional a instanțelor de recurs, pe cale de hotărâri pronunțate în urma dezbaterilor contradictorii, și nu au nimic

comun cu situația nepermisă când, pe cale administrativă, ierarhică, un judecător ar primi indicații asupra modului în care trebuie să judece un anumit proces. Independența judecătorului fondului nu este știrbită prin faptul că, rejudecând cauza, adoptă rezolvarea în drept stabilită de instanța de recurs, deoarece prin aceasta el nu se supune voinței unei autorități lipsite de competență jurisdicțională, ci se conformează îndrumărilor obligatorii date de instanța de control judiciar, în aceeași cauză și în limitele competenței stabilite prin lege.

26. Pe de altă parte, Curtea a observat că instituția controlului judiciar își găsește reazemul constituțional în dispozițiile art. 129 din Legea fundamentală. Reglementarea criticată dă eficiență textului constituțional anterior menționat, dat fiind că fără obligativitatea îndrumărilor date de către instanța de control judiciar judecătorii fondului nu s-ar putea realiza finalitatea controlului, de asigurare a soluționării temeinice și legale a cauzelor. Dacă judecătorii de la instanța de fond nu ar fi obligați să se supună îndrumărilor instanței de apel sau de recurs, putând reitera erorile comise prin soluția ce a fost desființată, s-ar ajunge la exercitarea repetată a căilor de atac și la prelungirea duratei soluționării cauzelor în mod nepermis și astfel s-ar încălca cerința soluționării proceselor într-un „termen rezonabil”, prevăzută la art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

27. Atât soluția, cât și considerentele cuprinse în deciziile menționate își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză, neintervenind elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții.

28. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ghaziri Rami în Dosarul nr. 2.476/1/2020/a1 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și constată că dispozițiile art. 434 alin. (1) teza finală și art. 450 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 8 aprilie 2025.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

pentru **MARIAN ENACHE**,

în temeiul art. 426 alin. (4)

din Codul de procedură civilă coroborat

cu art. 14 din Legea nr. 47/1992

privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale,

semnează

ELENA-SIMINA TĂNĂSESCU

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițu

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AUTORITATEA PENTRU SUPRAVEGHEREA PUBLICĂ A ACTIVITĂȚII DE AUDIT STATUTAR

ORDIN

pentru modificarea și completarea Normelor privind supravegherea și controlul îndeplinirii atribuțiilor delegate, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 393/2020

În temeiul prevederilor art. 43, 50-53, 73-76, art. 77 alin. (2) și (3) și ale art. 83 și 84 din Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare,

președintele Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar emite prezentul ordin.

Art. I. — Normele privind supravegherea și controlul îndeplinirii atribuțiilor delegate, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 393/2020, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1138 din 26 noiembrie 2020, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 3, literele d), f), g), l) și n) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„d) retragerea autorizării unui auditor financiar sau a unei firme de audit, potrivit prevederilor art. 3 alin. (6) și art. 6 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 162/2017;

.....
f) înscrierea la stagiu, precum și verificarea desfășurării stagiului de pregătire practică, potrivit prevederilor art. 11 din Legea nr. 162/2017;

g) organizarea programelor de formare profesională continuă, potrivit prevederilor art. 12 din Legea nr. 162/2017;

.....
l) traducerea și publicarea Standardelor internaționale de audit, precum și a Standardelor de asigurare pentru raportarea privind durabilitatea, potrivit prevederilor art. 32 alin. (2), respectiv ale art. 32¹ alin. (2) din Legea nr. 162/2017;

.....
n) efectuarea inspecțiilor pentru asigurarea calității la auditorii financiari și firmele de audit care efectuează audit statutar și asigurarea raportării privind durabilitatea la alte entități decât cele de interes public;”.

2. La articolul 3, după litera n) se introduce o nouă literă, lit. o), cu următorul cuprins:

„o) raportarea anuală pentru acordarea vizei în vederea exercitării activității de audit.”

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar,
Georgiana-Oana Stănilă

București, 28 noiembrie 2025.
Nr. 480.

AUTORITATEA PENTRU SUPRAVEGHEREA PUBLICĂ A ACTIVITĂȚII DE AUDIT STATUTAR

ORDIN

pentru reînnoirea delegării atribuției privind organizarea examenului de competență profesională

În temeiul prevederilor:

— art. 8-10, 43, 50-53, 73-75 și ale art. 77 alin. (2) și (3) din Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare;

— Regulamentului (UE) nr. 537/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 aprilie 2014 privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public și de abrogare a Deciziei 2005/909/CE a Comisiei;

— Normelor privind organizarea și desfășurarea examenului de competență profesională, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 135/2018, cu modificările și completările ulterioare;

— Ordinului președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 425/2020 pentru delegarea atribuției privind organizarea examenului de competență profesională, cu modificările ulterioare;

— Normelor privind supravegherea și controlul îndeplinirii atribuțiilor delegate, aprobate prin Ordinul președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 393/2020, cu modificările și completările ulterioare,

având în vedere Raportul Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar privind evaluarea capacității operaționale a Camerei Auditorilor Financiari din România, precum și modul de îndeplinire a atribuției delegate, având nr. de înregistrare 315 din 27.11.2025,

președintele Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar emite următorul ordin:

Art. 1. — Începând cu data de 3 decembrie 2025 se reînnoiește pentru o perioadă de 1 (un) an delegarea atribuției prevăzute la art. 52 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 162/2017 privind auditul statutar al situațiilor financiare anuale și al situațiilor financiare anuale consolidate și de modificare a unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare, privind organizarea examenului de competență profesională a auditorilor financiari, astfel cum a fost dispusă prin Ordinul

președintelui Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar nr. 425/2020 pentru delegarea atribuției privind organizarea examenului de competență profesională, cu modificările ulterioare.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, pe site-ul Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar și, respectiv, pe site-ul Camerei Auditorilor Financiari din România.

Președintele Autorității pentru Supravegherea Publică a Activității de Audit Statutar,
Georgiana-Oana Stănilă

București, 28 noiembrie 2025.
Nr. 481.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN

**privind modificarea anexei la Ordinul ministrului sănătății
nr. 852/2025 pentru aplicarea în trimestrul II 2025
a prevederilor art. 3⁸ din Ordonanța de urgență
a Guvernului nr. 77/2011 privind stabilirea unor contribuții
pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății**

Văzând Referatul de aprobare nr. 1.712R din 25.11.2025 al Direcției farmaceutice și dispozitive medicale din cadrul Ministerului Sănătății,

ținând cont de prevederile art. 3⁸ alin. (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 privind stabilirea unor contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății, aprobată prin Legea nr. 184/2015, cu modificările și completările ulterioare,

în temeiul art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. I. — Poziția nr. 4410 din anexa la Ordinul ministrului sănătății nr. 852/2025 pentru aplicarea în trimestrul II 2025 a prevederilor art. 3⁸ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2011 privind stabilirea unor contribuții pentru finanțarea unor cheltuieli în domeniul sănătății, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 818 și 818 bis din 4 septembrie 2025, se abrogă.

Art. II. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării.

Ministrul sănătății,
Alexandru-Florin Rogobete

București, 25 noiembrie 2025.
Nr. 1.712.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 21

din 20 octombrie 2025

Dosar nr. 1.711/1/2025

Lia Savonea	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile
Adina Oana Surdu	— președintele Secției a II-a civile
Elena Diana Tămagă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Eleni Cristina Marcu	— președintele delegat al Secției penale
Adina Georgeta Nicolae	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu	— judecător la Secția I civilă
Cristina Truțescu	— judecător la Secția I civilă
Daniel Marian Drăghici	— judecător la Secția I civilă
Liviu Eugen Făget	— judecător la Secția I civilă
Mihaela Glodeanu	— judecător la Secția I civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Zaharia	— judecător la Secția a II-a civilă
Valentina Vrabie	— judecător la Secția a II-a civilă
Petronela Iulia Nițu	— judecător la Secția a II-a civilă
Ștefan Ioan Lucaciuc	— judecător la Secția a II-a civilă
Mihaela Mîneran	— judecător la Secția a II-a civilă
Alina Nicoleta Ghica-Velescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Doina Vișan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mădălina Elena Vladu-Crevon	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Mihnea Adrian Tănase	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alexandru Răzvan George Popescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Alina Gianina Prelipcean	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Leontina Șerban	— judecător la Secția penală
Francisca Maria Vasile	— judecător la Secția penală

1. Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 1.711/1/2025 este legal constituit, conform dispozițiilor art. 516 alin. (2) din Codul de

procedură civilă și ale art. 31 alin. (4) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Lia Savonea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror-șef al Secției judiciare Antonia Eleonora Constantin.

4. La ședința de judecată participă doamna Mihaela Lorena Repana, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 32 din Regulament.

5. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ia în examinare recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Bacău, ce formează obiectul Dosarului nr. 1.711/1/2025.

6. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar au fost depuse raportul întocmit de judecătorii-raportori, precum și punctul de vedere al Ministerului Public. La data de 17 octombrie 2025 a fost înregistrată la dosar cererea de intervenție accesorie formulată de Asociația „Avertizorilor în interes public”.

7. Având cuvântul, reprezentanta Ministerului Public apreciază că cererea de intervenție accesorie este inadmisibilă față de specificul procedurii recursului în interesul legii.

8. Deliberând, instanța respinge, ca inadmisibilă, cererea de intervenție accesorie formulată în cauză, constatând că nu este compatibilă cu procedura recursului în interesul legii, având în vedere că, în cazul mecanismelor procedurale de asigurare a unei practici judiciare unitare, instanța supremă procedează la dezlegarea cu caracter obligatoriu și de principiu a problemelor sau chestiunilor de drept cu care este investită, fără a realiza o activitate de judecată specifică procesului civil, pentru a fi aplicabil art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, potrivit căruia: „*Oricine are interes poate interveni într-un proces care se judecă între părțile originare*”.

9. Constatând că nu mai sunt chestiuni prealabile, doamna judecător Lia Savonea, președintele completului, acordă cuvântul asupra recursului în interesul legii reprezentantei procurorului general.

10. Doamna procuror Antonia Eleonora Constantin solicită respingerea recursului în interesul legii, ca inadmisibil, întrucât divergența de jurisprudență este doar aparentă, soluțiile diferite din hotărârile judecătorești indicate de titularul sesizării cu recurs în interesul legii fiind rezultatul aprecierii unor circumstanțe particulare ce țin de aplicarea *in concreto* a dispozițiilor art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public, cu modificările și completările ulterioare, la situații de fapt distincte.

11. Nefiind întrebări pentru reprezentanta Ministerului Public, doamna judecător Lia Savonea, președintele completului, declară dezbaterile închise, iar completul rămâne în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎN ALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție. Problema de drept soluționată diferit de instanțele judecătorești

12. Prin Hotărârea nr. 29 din 10 iunie 2025, Colegiul de conducere al Curții de Apel Bacău a sesizat instanța supremă cu soluționarea recursului în interesul legii ce vizează următoarea problemă de drept:

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public, cu modificările și completările ulterioare, procedura ordonanței președințiale reglementată de textul de lege sus-menționat este derogatorie de la dreptul comun, în sensul că nu presupune verificarea întrunirii cumulative a condițiilor prevăzute de art. 997 din Codul de procedură civilă?

13. Recursul în interesul legii a fost înregistrat la Înalta Curte de Casație și Justiție la 12 august 2025, formându-se Dosarul nr. 1.711/1/2025, cu termen de soluționare la data de 20 octombrie 2025.

II. Dispozițiile legale care formează obiectul sesizării

14. Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 361/2022):

Art. 23. — Contestarea măsurilor luate ca represalii

„(1) Avertizorul în interes public poate contesta măsurile prevăzute la art. 22 printr-o cerere adresată instanței competente, în funcție de natura litigiului, în a cărei circumscripție teritorială acesta își are domiciliul.

(2) În litigiile prevăzute la alin. (1) sarcina de a dovedi că măsura contestată este justificată de alte motive decât cele care au legătură cu raportarea sau divulgarea publică revine, după caz, fie angajatorului, fie entității cu privire la care se face contestarea privind represaliile.

(3) Instanța poate dispune, pe calea ordonanței președințiale, chiar dacă nu există judecată asupra fondului, suspendarea măsurilor prevăzute la art. 22. (...)”

15. Codul de procedură civilă:

Art. 997. — Condiții de admisibilitate

„(1) Instanța de judecată, stabilind că în favoarea reclamantului există aparența de drept, va putea să ordone măsuri provizorii în cazuri grabnice, pentru păstrarea unui drept care s-ar păgubi prin întârziere, pentru prevenirea unei pagube iminente și care nu s-ar putea repara, precum și pentru înlăturarea piedicilor ce s-ar ivi cu prilejul unei executări.

(2) Ordonanța este provizorie și executorie. Dacă hotărârea nu cuprinde nicio mențiune privind durata sa și nu s-au modificat împrejurările de fapt avute în vedere, măsurile dispuse vor produce efecte până la soluționarea litigiului asupra fondului.

(3) La cererea reclamantului, instanța va putea hotărî ca executarea să se facă fără somație sau fără trecerea unui termen.

(4) Ordonanța va putea fi dată chiar și atunci când este în curs judecata asupra fondului.

(5) Pe cale de ordonanță președințială nu pot fi dispuse măsuri care să rezolve litigiul în fond și nici măsuri a căror executare nu ar mai face posibilă restabilirea situației de fapt.”

III. Practica judiciară neunitară invocată de autorul sesizării

16. Autorul sesizării a susținut că problema de drept a fost soluționată diferit la nivelul instanțelor judecătorești naționale, existând practică judiciară neunitară, așa cum rezultă din

hotărârile definitive pronunțate de tribunale și curți de apel ce au fost atașate memoriului de recurs în interesul legii.

17. Astfel, într-o primă orientare jurisprudențială s-a apreciat că dispozițiile art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022 nu au un caracter derogatoriu de la prevederile art. 997 din Codul de procedură civilă, condițiile de admisibilitate prevăzute de lege în cazul ordonanței președințiale urmând a fi analizate și în cazul soluționării cererii de suspendare reglementate de prevederile art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022.

18. S-a argumentat că sintagma „pe calea ordonanței președințiale” este de natură a conchide că procedura reglementată de legiuitor la art. 997 și următoarele din Codul de procedură civilă este complementară, ceea ce echivalează cu obligația instanței de a verifica îndeplinirea condițiilor pentru emiterea ordonanței președințiale, precum aparența de drept, vremenlicia și urgența, și în cazul suspendării măsurilor prevăzute de art. 22 din Legea nr. 361/2022.

19. Într-o a doua orientare jurisprudențială s-a considerat că dispozițiile art. 23 din Legea nr. 361/2022 reprezintă o normă specială, derogatorie de la dreptul comun, astfel încât nu trebuie analizate condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 997 din Codul de procedură civilă.

IV. Jurisprudența Curții Constituționale

20. Nu au fost identificate decizii ale Curții Constituționale care să vizeze problema de drept ce face obiectul prezentei sesizări cu recurs în interesul legii.

V. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

21. În legătură cu problema de drept sesizată nu a fost identificată jurisprudență relevantă a instanței supreme în procedurile de unificare a practicii judiciare.

VI. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

22. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat, în principal, că recursul în interesul legii este inadmisibil, arătând că, din jurisprudența atașată sesizării se observă că nu este îndeplinită condiția referitoare la existența unei probleme de drept soluționate în mod diferit de instanțele judecătorești, prin hotărâri definitive, anexate actului de sesizare a instanței supreme.

23. Astfel, divergența de jurisprudență sub aspectul raportului dintre dispozițiile art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022 și dispozițiile art. 997 din Codul de procedură civilă este doar aparentă, întrucât niciuna dintre hotărârile judecătorești indicate de autorul sesizării cu recurs în interesul legii pentru exemplificarea celei de-a doua orientări jurisprudențiale nu susține caracterul total derogatoriu al reglementării pe care legea specială o conține, față de condițiile de admisibilitate a cererii de ordonanță președințială, astfel cum acestea sunt instituite în reglementarea de drept comun în materie procesual civilă, în sensul că, prin trimiterea la procedura ordonanței președințiale, judecătoria fondului, investiți cu soluționarea cererii având ca obiect suspendarea unor măsuri pe care art. 22 din Legea nr. 361/2022 le califică drept represalii îndreptate împotriva avertizorilor în interes public, ar dispensa judecătoria fondului de orice analiză a condițiilor de admisibilitate a cererii de ordonanță președințială.

24. Dimpotrivă, întocmai hotărârilor prin care autorul recursului în interesul legii a exemplificat prima orientare din jurisprudență, Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă, prin Decizia nr. 916 din 15 decembrie 2023, pronunțată în Dosarul nr. 2.278/110/2023, și Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă, prin Decizia nr. 355 din 5 decembrie 2023, pronunțată în Dosarul nr. 1.507/88/2023, și prin Decizia nr. 3 din 9 ianuarie

2024, pronunțată în Dosarul nr. 1.537/88/2023, deși pe calea unor considerente au afirmat caracterul special și derogatoriu al normei conținute de art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022, au realizat, totuși, o anumită analiză asupra condițiilor de admisibilitate a cererilor de ordonanță președințială, adaptat caracterului specific al cauzelor cu care au fost învestite și, pentru a dispune suspendarea unor acte de sancționare disciplinară a reclamantilor, au stabilit, pe baza probelor administrate, existența unei puternice aparențe de drept în favoarea reclamantilor care au dobândit calitatea de avertizori în interes public, în sensul prevederilor art. 3 pct. 7 din Legea nr. 361/2022, prin efectuarea unor raportări sau divulgări publice a unor informații referitoare la încălcări ale legii, obținute în context profesional.

25. Astfel, nu se poate considera că aceste hotărâri judecătorești soluționează diferit problema de drept ce formează obiectul recursului în interesul legii.

26. De altfel, din jurisprudența atașată sesizării rezultă că analiza condiției speciale privind „aparența de drept” presupune și implică aspecte de probațiune ce îi revin exclusiv instanței de judecată.

27. Prin urmare, din această perspectivă, se constată că soluțiile diferite pronunțate în cauzele indicate de autorul sesizării sunt rezultatul aprecierii unor circumstanțe particulare ce țin de aplicarea *in concreto* a dispozițiilor art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022 la situații de fapt distincte și nu rezultă din interpretarea neunitară a acestor dispoziții legale prin raportare la prevederile art. 997 din Codul de procedură civilă.

28. În subsidiar, pe fondul problemei de drept, Ministerul Public a apreciat că, prin trimiterea conținută de prevederile art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022 la procedura ordonanței președințiale, legiuitorul a prezumat doar condiția urgenței în ceea ce privește soluționarea cererilor de suspendare a măsurilor indicate în conținutul art. 22 din aceeași lege ca reprezentând represalii sau tentative de represalii îndreptate împotriva avertizorilor în interes public și că, prin această trimitere, legea specială nu derogă de la prevederile art. 997 din Codul de procedură civilă, în sensul că, pentru soluționarea cererilor de suspendare formulate pe calea ordonanței președințiale, este în continuare necesară verificarea condițiilor de admisibilitate vizând: aparența dreptului în favoarea reclamantului, caracterul provizoriu al măsurii solicitate și neprejudicarea fondului.

29. Scopul pentru care a fost instituită norma specială prevăzută în Legea nr. 361/2022 este acela de a acorda o protecție sporită avertizorilor în interes public, legiuitorul prezumând urgența înlăturării măsurilor represive îndreptate împotriva acestora, ceea ce justifică trimiterea făcută de art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022 la procedura ordonanței președințiale.

30. Sintagma „pe calea ordonanței președințiale” indică concluzia că procedura ordonanței președințiale este aplicabilă în completarea legii speciale, având în vedere că legiuitorul face trimitere expresă la aplicarea dispozițiilor prevăzute la art. 997 și următoarele din Codul de procedură civilă.

31. Ipoteza în care s-ar admite că dispozițiile art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022 reprezintă o normă specială, derogatorie, care nu impune analizarea condițiilor de admisibilitate stabilite prin ordonanța președințială, ar echivala cu împrejurarea că simpla pretindere, de către reclamant, a calității de avertizor în interes public ar determina, *de plano*, admiterea cererii de suspendare a executării măsurilor considerate ca fiind represalii.

32. Or, legiuitorul conferă instanței posibilitatea și nu obligația de a dispune suspendarea executării măsurilor prevăzute la art. 22 din Legea nr. 361/2022.

33. În consecință, în cazul soluționării cererii de suspendare a măsurilor prevăzute la art. 22 din legea specială, reglementată de art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022, vor fi analizate condițiile de admisibilitate prevăzute de lege în cazul ordonanței președințiale, respectiv aparența de drept, caracterul vremelnice al măsurii și neprejudicarea fondului.

34. Doar urgența nu trebuie analizată, întrucât legiuitorul a prezumat această condiție, prevăzând expres că măsurile se iau pe calea ordonanței președințiale, astfel că nu se impune verificarea acesteia de către instanță.

35. În concluzie, în temeiul dispozițiilor art. 517 din Codul de procedură civilă, Ministerul Public a solicitat, în principal, respingerea recursului în interesul legii declarat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Bacău, ca inadmisibil, iar, în subsidiar, admiterea acestuia și pronunțarea unei decizii prin care să se asigure interpretarea și aplicarea unitară a legii.

VII. **Opinia judecătorilor-raportori**

36. Prin raportul întocmit în cauză, judecătorii-raportori au apreciat că recursul în interesul legii este inadmisibil.

VIII. **Înalta Curte de Casație și Justiție**

Asupra admisibilității recursului în interesul legii

37. Potrivit dispozițiilor art. 514 din Codul de procedură civilă: „*Pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, Colegiul de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție, colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești*”.

38. Conform prevederilor art. 515 din Codul de procedură civilă: „*Recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii*”.

39. Textele de lege menționate stabilesc condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei decizii de recurs în interesul legii, determinând, în același timp, și limitele analizei instanței în soluționarea acesteia.

40. În analiza admisibilității sesizării cu recurs în interesul legii de față se reține că aceasta provine de la unul din titularii cărora legea le recunoaște dreptul de a iniția mecanismul de unificare jurisprudențială *a posteriori* — Colegiul de conducere al Curții de Apel Bacău — și că sesizarea se referă la o problemă de drept, aceea a stabilirii raportului care există între norma din cuprinsul art. 23 alin. (3) al Legii nr. 361/2022 și reglementarea care constituie dreptul comun al procedurii ordonanței președințiale, respectiv art. 997 și următoarele din Codul de procedură civilă, sub aspectul condițiilor de admisibilitate pe care instanța este ținută să le verifice în cazul unei cereri de ordonanță președințială formulate în temeiul legii menționate.

41. Jurisprudența instanțelor judecătorești este prezentată ca ilustrând două curente divergente de interpretare și aplicare a legii pe această problemă de drept, *primul*, care consideră că prevederile art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022 se completează integral cu dreptul comun, inclusiv sub aspectul condițiilor de admisibilitate, astfel că instanța investită cu

soluționarea unei cereri de ordonanță președințială formulate în acest cadru legal este ținută să verifice condițiile evocate în cuprinsul art. 997 din Codul de procedură civilă referitoare la urgența, aparența dreptului, vremelnicia și neprejudicarea fondului, *cel de-al doilea*, care califică art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022 ca normă specială, derogatorie de la dreptul comun al ordonanței președințiale (art. 997 și următoarele din Codul de procedură civilă), ceea ce semnifică faptul că instanța nu este ținută să verifice condițiile generale de admisibilitate reglementate în cuprinsul art. 997 din Codul de procedură civilă.

42. Examinarea jurisprudenței atașate memoriului de recurs în interesul legii nu relevă însă conturarea celor două opinii jurisprudențiale de maniera categorică descrisă în actul de sesizare.

A) Hotărârile ce exemplifică cel dintâi curent jurisprudențial

43. *Decizia nr. 933 din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Târgu Mureș — Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 5.723/102/2024*, expune soluționarea de către instanțele judecătorești a unei cereri prin care, pe cale de ordonanță președințială emisă în temeiul art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022, s-a solicitat să se suspende efectele unor adrese și a deciziei de încetare disciplinară a contractului individual de muncă emise de angajator, ca măsuri de represalii luate față de acțiunile reclamantei, în calitate de avertizor în interes public, până la soluționarea definitivă a dosarului de fond, aflat pe rolul tribunalului de circumscripție.

44. Considerentele deciziei sus-menționate relevă că ambele instanțe care au soluționat această cauză, de fond și de apel, au calificat dispoziția din cuprinsul art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022 ca fiind specială și derogatorie de la dreptul comun procedural, respectiv art. 997 și următoarele din Codul de procedură civilă. De asemenea, examinând apărările formulate în proces în legătură cu îndeplinirea condițiilor de admisibilitate a cererii de ordonanță președințială, ambele instanțe au apreciat că *urgența* este o condiție prezumată de legiuitor, aspect ce decurge din scopul reglementării, acela de a oferi o protecție sporită avertizorilor în interes public, și au examinat distinct condițiile *vremelniciei* — reținându-se că măsurile au fost solicitate pe durată temporară și cu titlu precar, fără a se statua definitiv asupra legalității actelor ale căror efecte s-au cerut a fi suspendate — *aparenței de drept* (analiză dedicată verificării întrunirii condițiilor speciale ale Legii nr. 361/2022, anume pentru stabilirea aparenței ca reclamanta să fi acționat în calitate de avertizor în interes public, în sensul art. 3 pct. 7 din lege, și ca măsurile care au vizat-o să poată fi văzute ca represalii de tipul celor descrise în art. 22 din aceeași lege) și a *neprejudicării fondului*, reținându-se că fondul litigiului dintre părți face obiectul unui litigiu separat, pe rolul tribunalului.

45. *Decizia nr. 574 din 20 iulie 2023 a Curții de Apel Galați — Secția contencios administrativ și fiscal, pronunțată în Dosarul nr. 1.517/121/2023*, relevă investirea instanțelor de judecată cu o cerere de emitere a ordonanței președințiale pentru plata cu celeritate a tuturor drepturilor salariale cuvenite și neacordate începând cu data de 3 ianuarie 2022 până la zi, repunerea reclamantului în situația anterioară acestei date și încetarea măsurilor de represalii prevăzute de art. 22 alin. (1) lit. d), g) și h) din Legea nr. 361/2022 până la soluționarea mai multor dosare indicate de reclamant.

46. Prima instanță a respins cererea de emitere a ordonanței președințiale, ca inadmisibilă, soluție ce a fost confirmată prin decizia instanței de recurs care a reținut incidența regimului procesual de soluționare de drept comun a cererii, dat de

dispozițiile art. 997 și următoarele din Codul de procedură civilă, ce nu permite ca pe cale de ordonanță președințială să se dispună măsuri definitive. De asemenea, s-a arătat că reclamantul nu a făcut dovada existenței unei aparențe de drept în favoarea sa, iar pe calea cererii deduse judecătii nu a solicitat nicio măsură provizorie, ci doar măsuri definitive, prin luarea cărora s-ar prejudeca fondul raporturilor litigioase dintre părți.

47. *Decizia nr. 213 din 5 martie 2024 a Curții de Apel Ploiești — Secția de contencios administrativ și fiscal, pronunțată în Dosarul nr. 122/42/2024*, privește un litigiu prin care s-a solicitat ca, pe cale de ordonanță președințială, să se suspende măsurile dispuse printr-o adresă și o dispoziție emise de entitatea angajatoare cu privire la schimbarea locului de muncă și a atribuțiilor de serviciu ale reclamantului, respectiv toate efectele ce decurg din aceste măsuri.

48. Prima instanță a respins cererea ca inadmisibilă, reținând că nu s-a făcut dovada condiției aparenței de drept; soluția a fost confirmată prin decizia instanței de recurs, care reflectă o analiză exclusiv în parametrii condițiilor de admisibilitate ce decurg din conținutul art. 997 din Codul de procedură civilă, precizându-se că nu s-a dovedit aparența dreptului în favoarea reclamantului, iar încuviințarea solicitărilor formulate ar presupune o analiză a fondului, contrar cerinței neprejudicării fondului, reglementată în cuprinsul art. 997 alin. (5) teza întâi din Codul de procedură civilă.

49. Decizia de recurs nu reflectă nicio referire la dispozițiile Legii nr. 361/2022, respectiv ale art. 23 alin. (3) din lege, care interesează prezenta analiză.

50. *Decizia nr. 45 din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Bacău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, pronunțată în Dosarul nr. 2.333/110/2023*, expune un caz de investire a instanțelor judecătorești cu soluționarea unei cereri de ordonanță președințială întemeiate pe prevederile Legii nr. 361/2022, pentru a se dispune suspendarea tuturor măsurilor de represalii, obligarea pârâtei la încetarea represaliilor și interzicerea lor pe viitor, desființarea represaliilor, repunerea părților în situația anterioară, repararea prejudiciilor, încetarea măsurilor și interzicerea lor pe viitor, precum și publicarea hotărârii pe cheltuiala pârâtei.

51. Prima instanță a respins cererea de ordonanță președințială, ca inadmisibilă, apreciind că trimiterea legii la calea ordonanței președințiale nu se referă doar la procedura de soluționare, ci și la condițiile de admisibilitate din dreptul comun. A reținut, prin examinarea sumară a cauzei, că aparența dreptului nu este în favoarea reclamantului, dar și că, prin solicitările făcute, reclamantul urmărește soluționarea chiar a fondului litigiului și luarea unor măsuri cu caracter definitiv, contrar conținutului art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022, care permite pe cale de ordonanță președințială doar suspendarea măsurilor ce pot fi văzute ca represalii. Această soluție a fost confirmată în calea de atac a recursului, instanța de control judiciar validând interpretarea tribunalului potrivit căreia, în cazul cererilor formulate în temeiul art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022, sunt necesare verificarea și întrunirea condițiilor de admisibilitate a ordonanței președințiale reglementate de dreptul comun.

B) Hotărârile ce exemplifică cel de-al doilea curent jurisprudențial

52. *Decizia nr. 916 din 15 decembrie 2023 a Curții de Apel Bacău — Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 2.278/110/2023*, conține o soluție de infirmare parțială a judecătii din prima instanță, prin care se respinsese cererea de ordonanță președințială formulată în temeiul art. 23 alin. (3) din

Legea nr. 361/2022, ca inadmisibilă, întrucât se apreciașe că reclamantul solicitase luarea pe cale de ordonanță președințială a unei serii de măsuri care nu au caracter provizoriu, cum ar fi desființarea hotărârii prin care a fost exclus reclamantul de la plata sporului de performanță, revenirea asupra măsurilor sau desființarea deciziei de neacordare a unui spor etc.

53. Diferența de viziune dintre cele două instanțe s-a situat la nivelul aprecierii asupra obiectului de investiție, instanța de recurs sancționând neobservarea de către tribunal a faptului că, prin aceeași cerere, reclamantul solicitase atât suspendarea actelor considerate ca având natura unor represalii, cât și anularea actelor represive, ceea ce — potrivit acesteia — nu putea conduce la respingerea în întregime a acțiunii, ca inadmisibilă, ci impunea punerea în discuție a măsurii de disjungere a celor două solicitări. Înfăptuind judecata în controlul judiciar, instanța de recurs a disjuns ea însăși cererea de suspendare de cea în anularea măsurilor represive, pe care a declinat-o spre soluționare la instanța competentă, iar în privința celei dintâi a procedat la soluționarea sa prin admitere, după prealabila examinare a aparenței dreptului, reținută ca fiind în favoarea reclamantului.

54. Pe baza soluțiilor adoptate de instanțele care au judecat această cauză și din evoluția litigiului se înțelege că, implicit, curtea de apel a verificat și a cenzurat inclusiv condițiile vremelniciei și neprejudicării fondului, de vreme ce a infirmat soluția tribunalului, motivând că reclamantul a dedus judecătii, chiar dacă în mod impropriu, prin același act procedural, atât cererea de suspendare a efectelor măsurilor represive, cât și pe aceea de fond, având ca obiect anularea acestora, pe care a disjuns-o spre a fi judecată separat.

55. *Decizia nr. 355 din 5 decembrie 2023, dată în Dosarul nr. 1.507/88/2023, și Decizia nr. 3 din 9 ianuarie 2024, dată în Dosarul nr. 1.537/88/2023, ambele pronunțate de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă*, ilustrează soluționarea în mod definitiv a unor cereri de ordonanță președințială formulate în temeiul Legii nr. 361/2022, în vederea suspendării efectelor deciziilor de concediere disciplinară până la soluționarea definitivă a dosarelor de fond, având ca obiect contestarea legalității deciziilor de concediere.

56. În ambele cazuri, deși apreciază că trimiterea pe care o face art. 23 din Legea nr. 361/2022 la ordonanța președințială vizează doar procedura de judecată, aceeași instanță de control judiciar reține că se impune verificarea condiției din dreptul comun a *aparenței dreptului*, în timp ce despre *condiția urgenței* arată că este prezumată de legiuitor, scopul reglementării fiind acela de a acorda o protecție sporită avertizorilor în interes public.

57. Pe baza celor expuse în cele de mai sus, se observă că descrierea ori separarea celor două curente de opinie nu aparține jurisprudenței instanțelor judecătorești, ci autorului sesizării, de vreme ce, în ambele orientări jurisprudențiale se regăsesc soluții care califică raportul dintre cele două reglementări incidente analizei ca fiind unul de tipul normă specială versus normă generală. Deși această afirmație apare mai categoric enunțată în cel de-al doilea curent jurisprudențial, alături de statuarea în sensul că trimiterea făcută de art. 23 din Legea nr. 361/2022 la procedura ordonanței președințiale este una care vizează doar procedura de judecată, aceleași instanțe admit că se impune verificarea condiției de admisibilitate privitoare la *aparența de drept*, evocată în cuprinsul art. 997 din Codul de procedură civilă, în timp ce pe aceea a *urgenței* o consideră prezumată de legiuitor.

58. Prin urmare, în pofida unei declarații de principiu, și soluțiile jurisprudențiale din cea de-a doua orientare verifică și motivează în legătură cu condițiile generale de admisibilitate a cererii de ordonanță președințială, nerealizând o judecată complet în afara acestora.

59. De asemenea, în ambele opinii jurisprudențiale se regăsesc soluții ale instanțelor care rețin că cerința *urgenței* este una prezumată de legiuitor (aspect dedus din scopul reglementării, acela de a oferi o protecție sporită avertizorilor în interes public), așa încât aceasta nu mai trebuie dovedită ori justificată de titularul cererii de ordonanță președințială (în acest sens, Decizia nr. 933 din 12 noiembrie 2024 a Curții de Apel Târgu Mureș — Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 5.723/102/2024, și Decizia nr. 916 din 15 decembrie 2023 a Curții de Apel Bacău — Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 2.278/110/2023).

60. Tot astfel, în unele soluții din ambele curente jurisprudențiale au fost verificate și sancționate condițiile de admisibilitate relative la *vremelnicie* și *neprejudicarea fondului*, atunci când s-a observat că prin cererea de ordonanță președințială partea solicita instituirea unor măsuri cu caracter definitiv, care nu țineau de domeniul ordonanței președințiale, descrise în mod specific în cuprinsul art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022, ci de domeniul unei judecări de fond (în acest sens, Decizia nr. 574 din 20 iulie 2023 a Curții de Apel Galați — Secția contencios administrativ și fiscal, pronunțată în Dosarul nr. 1.517/121/2023; Decizia nr. 45 din 16 ianuarie 2024 a Curții de Apel Bacău — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, pronunțată în Dosarul nr. 2.333/110/2023, și Decizia nr. 916 din 15 decembrie 2023 a Curții de Apel Bacău — Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 2.278/110/2023).

61. În sfârșit, niciuna dintre soluțiile jurisprudențiale nu ilustrează înfăptuirea unei judecări a cererii de ordonanță președințială formulate în temeiul art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022 în afara verificării condițiilor generale de admisibilitate enunțate în cuprinsul art. 997 din Codul de procedură civilă, ci, dimpotrivă, rezultă că acestea au fost avute în vedere de instanțe în mod complet ori doar parțial, în funcție de particularitățile regăsite la nivelul fiecărei cauze, în cele mai multe dintre cazuri considerentele hotărârilor judecătorești fiind concentrate asupra justificării neîndeplinirii acelor dintre condiții care lipseau în cazul concret analizat.

62. În concluzie, divergența de jurisprudență sub aspectul raportului dintre dispozițiile art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022 și dispozițiile art. 997 din Codul de procedură civilă, sub aspectul condițiilor de admisibilitate ce trebuie verificate de instanța de judecată, este doar aparentă, întrucât niciuna dintre hotărârile judecătorești indicate prin sesizarea de recurs în interesul legii ca făcând parte din cea de-a doua orientare jurisprudențială nu a soluționat cauzele în considerarea unui regim total derogatoriu al reglementării ordonanței președințiale din cuprinsul art. 23 alin. (3) din lege, în raport cu aceea a dreptului comun regăsită în cuprinsul art. 997 din Codul de procedură civilă, considerând, spre exemplu, că instanțele ar fi total dispensate de obligația verificării condițiilor de admisibilitate a ordonanței președințiale.

63. Ceea ce se poate spune că diferă în jurisprudența prezentată este numărul ori, după caz, tipul condiției de admisibilitate a ordonanței președințiale care a fost analizată și a impus soluția în fiecare cauză, însă nici măcar acest aspect nu este un indiciu al unei jurisprudențe neunitare, ci o consecință a particularităților specifice fiecărei cauze cu un atare obiect, dintre cele analizate de instanțele judecătorești.

64. Cum sesizarea cu recurs în interesul legii nu a fost însoțită de hotărâri judecătorești care să ilustreze o practică contradictorie relevantă (în cea de-a doua orientare jurisprudențială fiind indicate doar trei exemple de soluții) și nici coagularea în mod cert a două orientări jurisprudențiale divergente, fundamentate pe o interpretare și aplicare contrare ale legii în soluționarea uneia și aceleiași probleme de drept, nefiind întrunite astfel dispozițiile art. 514 și 515 din Codul de procedură civilă, în temeiul dispozițiilor art. 517 alin. (1) din același cod,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil, recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Bacău cu privire la următoarea problemă de drept:

În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 23 alin. (3) din Legea nr. 361/2022 privind protecția avertizorilor în interes public, cu modificările și completările ulterioare, procedura ordonanței președințiale reglementată de textul de lege sus-menționat este derogatorie de la dreptul comun, în sensul că nu presupune verificarea întrunirii cumulative a condițiilor prevăzute de art. 997 din Codul de procedură civilă?

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 20 octombrie 2025.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
LIA SAVONEA

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Repana

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.
Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

